

POSOLSTVO SVÄTÉHO OTCA FRANTIŠKA:

- NA 52. SVETOVÝ DEŇ POKOJA
- NA 27. SVETOVÝ DEŇ CHORÝCH
- NA PÔSTNE OBDOBIE
- NA 56. SVETOVÝ DEŇ MODLITIEB
ZA DUCHOVNÉ POVOLANIA
- NA 53. SVETOVÝ DEŇ SPOLOČENSKÝCH
KOMUNIKAČNÝCH PROSTRIEDKOV
- NA SVETOVÝ DEŇ MODLITIEB
ZA OCHRANU STVORENSTVA
- NA 105. SVETOVÝ DEŇ MIGRANTOV A UTEČENCOV
- NA SVETOVÝ DEŇ MISIÍ
- NA 3. SVETOVÝ DEŇ CHUDOBNÝCH

**DOKUMENT O ĽUDSKOM BRATSTVE PRE MIER
A SPOLUŽITIE VO SVETE**

**APOŠTOLSKÝ LIST NAJVYŠŠIEHO VEKŇAZA FRANTIŠKA
VOS ESTIS LUX MUNDI**

**APOŠTOLSKÝ LIST SVÄTÉHO OTCA FRANTIŠKA
APERUIT ILLIS, KTORÝM SA USTANOVUJE SLÁVENIE
NEDELE BOŽIEHO SLOVA**

**NEDELA BOŽIEHO SLOVA. KOMENTÁR
MONS. RINO FISICHELLA**

**APOŠTOLSKÝ LIST SVÄTÉHO OTCA FRANTIŠKA
ADMIRABILE SIGNUM O VÝZNAME
A DÔLEŽITOSTI BETLEHEMSKÝCH JASÍ**

2019

Posolstvo Svätého Otca Františka na 52. svetový deň pokoja 1. januára 2019

Dobrá politika je v službe pokoja

1. „Pokoj tomuto domu“

Keď Ježiš posielal svojich učeníkov na misiu, povedal im: „Keď vojdete do niektorého domu, najprv povedzte: ‚Pokoj tomuto domu!‘ Ak tam bude syn pokoja, váš pokoj na ňom spočinie; ak nie, vráti sa k vám“ (*Lk 10, 5 – 6*).

Ponuka pokoja je jadrom poslania Kristových učeníkov. A táto ponuka je adresovaná všetkým ľuďom, ktorí uprostred tragédií a násilia ľudských dejín dúfajú v pokoj.¹ „Dom“, o ktorom Ježiš hovorí, to je každá rodina, každé spoločenstvo, každá krajina, každý kontinent vo svojej jedinečnosti a vo svojich dejinách; a predovšetkým je to každá osoba bez rozdielu a diskriminácie. A je to aj náš „spoločný dom“: planéta, ktorú nás Boh poslal obývať a o ktorú sa máme starostlivo starať.

Toto je tiež moje pranie na začiatku nového roka: „Pokoj tomuto domu!“

2. Výzva *dobrej politiky*

Pokoj sa podobá na nádej, o ktorej hovorí Charles Péguy;² je ako krehký kvet, ktorý sa usiluje rozkvitnúť uprostred skál násilia. Poznáme to: snaha získať moc za každú cenu vedie k zneužívaniu a nespravodlivosti. Politika je základným prostriedkom na budovanie občianskeho života

1 Porov. *Lk 2, 14*: „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.“

2 Porov. *Le Porche du mystère de la deuxième vertu*, Paríž 1986.

Posolstvo Svätého Otca Františka na 27. svetový deň chorých 2019

„Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte“ (Mt 10, 8)

Drahí bratia a sestry,

„zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte“ (Mt 10, 8). To sú slová, ktoré Ježiš povedal, keď posielal apoštolov hlásať evanjelium, aby šírili jeho kráľovstvo prostredníctvom skutkov nezištnej lásky.

Pri príležitosti 27. svetového dňa chorých, ktorého centrálné slávenie sa bude konať 11. februára 2019 v Kalkate v Indii, Cirkev – ako matka všetkých svojich detí, predovšetkým však tých chorých – pripomína, že naj dôveryhodnejšou cestou evanjelizácie sú skutky nezištnej lásky, aké konal milosrdný Samaritán. Starostlivosť o chorých si vyžaduje profesionalitu a jemnosť, nezištné, bezprostredné a jednoduché gestá, ako je pohladenie, prostredníctvom ktorých dávame druhému pocítiť, že je nám „drahý“.

Život je Božím darom, ako nás upozorňuje svätý Pavol: „Čo máš, čo si nedostal?“ (1 Kor 4, 7). Práve preto, že je darom, nemožno život považovať len za majetok či súkromné vlastníctvo, najmä s ohľadom na výtvarky medicíny a biotechnológií, ktoré by mohli človeka zväzdať, aby podľahol pokušeniu manipulovať so „stromom života“ (porov. Gn 3, 24).

Vzhľadom na kultúru vyradovania a ľahostajnosti chcem zdôrazniť, že „dar“ má byť paradigmou, schopnou stať sa výzvou pre individualizmus a dnešnú spoločenskú roztrieštenosť, aby vznikli nové vzťahy a nové formy spolupráce medzi národmi a kultúrami. Predpokladom daru je dialóg, ktorý otvára priestor vzťahov pre ľudský

Posolstvo Svätého Otca Františka na 56. svetový deň modlitieb za duchovné povolania

Odvaha riskovať pre Boha

Drahí bratia a sestry,

zanedlho po veľmi živej a plodnej skúsenosti zo synody venovanej mladým minulý rok v októbri sme slávili v Paname 34. svetový deň mládeže v januári tohto roku. Tieto dve veľké stretnutia umožnili Cirkvi počúvať hlas Ducha Svätého a tiež sa dozvedieť o živote mladých, ich otázkach, únave, ktorá ich ťaží, a nádejach, ktoré v nich prebývajú.

Nadviažuc na to, čo som zažil s mladými v Paname, by som sa chcel na tento svetový deň modlitieb za duchovné povolania zamyslieť nad tým, ako z nás Pánovo povolanie robí *nositeľov prísľubu* a zároveň od nás vyžaduje *odvahu riskovať* s ním a pre neho. Chcel by som sa krátko pristaviť pri týchto dvoch aspektoch – prísľub a riziko – zamýšľajúc sa spoločne s vami nad evanjeliovou scénou povolania prvých apoštolov pri Galilejskom jazere (*Mk 1, 16 – 20*).

Dva páry bratov – Šimon a Ondrej spolu s Jakubom a Jánom – vykonávajú svoju dennú prácu ako rybári. Pri tomto náročnom remesle sa naučili poznať zákonitosti prírody, no napriek tomu museli občas čeliť vetru a vlnám, ktoré zmietali ich loďkou. V niektoré dni bola ich tvrdá práca odmenená hojným úlovkom, no inokedy nestačila ani celonočná námaha na naplnenie sietí, a tak sa vracali unavení a znechutení.

Sú to práve takéto bežné životné situácie, v ktorých sa každý usiluje realizovať svoje najhlbšie túžby a zapája

Posolstvo Svätého Otca Františka na Svetový deň modlitieb za ochranu stvorenstva

1. september 2019

„A Boh videl, že je to dobré“ (Gn 1, 25). Na začiatku Biblie spočíva Boží pohľad s láskou na jeho stvorenstve. Od obývateľnej zeme až po životodarné vody, od stromov prinášajúcich ovocie až po zvieratá, ktoré zapĺňajú spoločný dom, to všetko je drahé v Božích očiach a Boh to ponúka ľuďom ako vzácny dar, ktorý treba chrániť.

Tragédiou je, že odpoveď človeka na tento dar je poznačená hriechom – uzatvorením sa do vlastnej autonómie, chamtivosťou po majetku a vykorisťovaním. Egoizmus a ziskuchtivosť spravili zo stvorenstva, ktoré malo byť miestom stretnutia a zdieľania, dejisko rivality a konfliktov. Takto sa dostalo do ohrozenia samotné životné prostredie: to, čo bolo v Božích očiach *dobré*, sa stalo v rukách človeka *využitelným*. Úpadok sa za posledné desaťročia ešte prehĺbil: neustále znečisťovanie, nepretržité používanie fosílného paliva, intenzívne poľnohospodárstvo, odlesňovanie, to všetko zvyšuje globálnu teplotu na alarmujúci stupeň. Zvyšovanie intenzity a frekvencie extrémnych meteorologických javov a vysušovanie pôdy vystavuje tých najnúdznejších tvrdej skúške. Topenie ľadovcov, nedostatok vody, zanedbávanie vodných rezervoárov a veľké množstvo plastu a mikroplastu v oceánoch – to sú mimoriadne znepokojivé fakty, ktoré potvrdzujú naliehavosť zásahov, ktoré už nemožno odkladať. Vytvorili sme nebezpečnú klimatickú situáciu, ktorá vážne ohrozuje prírodu a život, vrátane toho nášho.

Posolstvo Svätého Otca Františka na 105. svetový deň migrantov a utečencov 29. september 2019

Nejde len o migrantov

Drahí bratia a sestry,

viera nás ubezpečuje, že Božie kráľovstvo je tajomným spôsobom prítomné už na tejto zemi (porov. Druhý vatikánsky koncil, *Gaudium et spes*, 39); aj v našich dnešných časoch však musíme s bolesťou konštatovať, že sa stretáva s prekážkami a silami, ktoré mu odporujú. Násilné konflikty a ozajstné vojny neprestávajú trýzniť ľudstvo; k nim sa pripájajú nespravodlivosti a diskriminácia; ekonomická a sociálna nerovnováha, ktoré sa nedarí prekonať na lokálnej ani na globálnej úrovni. A na toto všetko doplácajú predovšetkým tí najchudobnejší a najviac znevýhodnení.

V ekonomicky rozvinutejších spoločnostiach sa čoraz viac prejavuje tendencia k silnému individualizmu, ktorý v spojení s utilitaristickou mentalitou a rozširovaným prostredníctvom mediálnej siete spôsobuje „globalizáciu ľahostajnosti“. V tomto scenári sa migranti, utečenci, vyhnanci a obeť obchodovania s ľuďmi stali symbolom vylúčenia. Okrem útrap, ktoré sú spojené s ich situáciou, sú totiž často nositeľmi negatívneho posudku, ktorý ich označuje za príčinu sociálnych nešvárov. Postoj voči nim je poplašným znamením, vystríhajúcim pred morálnym úpadkom, ku ktorému smerujeme, ak poskytneme priestor kultúre vyradovania. Na takejto ceste je totiž ohrozená marginalizáciou a vylúčením každá osoba, ktorá nespĺňa kritériá fyzického, psychického a sociálneho blahobytu.

Posolstvo Svätého Otca Františka na Svetový deň misií 2019

Pokrstení a poslaní: Kristova Cirkev na misiách vo svete

Drahí bratia a sestry,

požiadal som celú Cirkev, aby v októbri 2019 prežívala mimoriadnym spôsobom misijný rozmer a pripomenula si tak sté výročie promulgácie apoštolského listu *Maximum illud* pápeža Benedikta XV. (30. november 1919). Prorocká jasnozrivosť jeho apoštolskej iniciatívy mi potvrdila, aké je aj dnes dôležité obnoviť misionárske úsilie Cirkvi, dať silnejší evanjeliový dôraz na jej poslanie ohlasovať a prinášať svetu spásu umučeného a vzkrieseného Ježiša Krista.

Názov tohto posolstva je rovnaký ako téma misijného októbra – *Pokrstení a poslaní: Kristova Cirkev na misiách vo svete*. Slávenie tohto mesiaca nám v prvom rade pomôže znova nájsť misijný zmysel nášho spojenia s Ježišom Kristom vo viere, ktorú sme v krste dostali ako nezaslúžený dar. To, že prináležime Bohu ako jeho deti, nikdy nie je len individuálnou záležitosťou, ale vždy ide o cirkevnú skutočnosť: zo spoločenstva s Bohom – Otcom, Synom a Duchom Svätým – sa rodí nový život, na ktorom máme účasť spolu s mnohými inými bratmi a sestrami. A tento Boží život nie je predajným tovarom – neusilujeme sa o prozelytizmus, ale je bohatstvom, ktoré treba ďalej darovať, deliť sa oň a hlásať ho: to je zmysel misií. Zadarmo sme tento dar dostali a zadarmo sa s ním podelíme s každým (porov. *Mt 10, 8*), nikoho nevyklučujúc. Boh chce, aby všetci ľudia boli spasení, keď spoznajú pravdu a zakúsia jeho milosrdenstvo prostredníctvom Cirkvi, univerzálnej

Dokument o ľudskom bratstve pre mier a spolužitie vo svete

Úvod

Viera vedie veriaceho k tomu, aby v druhom videl brata, ktorému treba pomáhať a milovať ho. Na základe viery v Boha, ktorý stvoril svet, všetko stvorenstvo i všetky ľudské bytosti, ktoré sú si pred jeho milosrdenstvom rovné, sú veriaci povolani toto ľudské bratstvo prejavovať tak, že budú chrániť stvorenstvo a celý svet a pomáhať každému človeku, zvlášť tým, ktorí najviac trpia núdzou a chudobou.

Táto transcendentná hodnota bratstva bola východiskom na rôznych stretnutiach, na ktorých vládla bratská a priateľská atmosféra a kde sme spoločne prežívali radosti, žiale i problémy súčasného sveta v rôznych oblastiach: v oblasti vedecko-technického rozvoja, terapeutických výdobytkov, digitálneho veku, masmédií, spoločenskej komunikácie. Zamýšľali sme sa tiež nad témou chudoby, vojen a utrpenia mnohých bratov a sestier v rôznych častiach sveta, ktoré sú dôsledkom pretekov v zbrojení, sociálnej nespravodlivosti, korupcie, nerovnosti, morálneho úpadku, terorizmu, diskriminácie, extrémizmu a mnohých iných príčin.

Z týchto bratských a otvorených diskusií a zo stretnutia plného nádeje na svetlú budúcnosť pre všetkých ľudí sa zrodila myšlienka napísať tento „Dokument o ľudskom bratstve“. Dokument náležite uvážení, srdečný a jasný, ktorý má byť spoločnou deklaráciou dobrej vôle a úprimnej snahy. Je pozvaním pre všetkých ľudí, ktorí v srdci nosia vieru v Boha a vieru v ľudské *bratstvo*, aby sa spojili a spolupracovali na tom, aby sa toto bratstvo stalo pre nové generácie vodidlom ku kultúre vzájomného rešpektu, vychádzajúc z vedomia, že vďaka veľkej Božej milosti sú všetci ľudia bratmi a sestrami.

Apoštolský list vo forme *motu proprio* Svätého Otca Františka

Aperuit illis,

ktorým sa ustanovuje slávenie
Nedele Božieho slova

1. „Vtedy im otvoril myseľ, aby porozumeli Písmu“ (*Lk* 24, 45). To bol jeden z posledných činov zmŕtvychvstalého Pána pred jeho nanebovstúpením. Zjavil sa apoštolom, keď boli spolu zhromaždení, lámal s nimi chlieb a otvoril ich myseľ pre porozumenie Svätého písma. Týmto ustrašeným a sklamaným ľuďom odhaľuje zmysel veľkonočného tajomstva: totiž, že podľa večného plánu Otca mal Ježiš trpieť a vstať z mŕtvych, aby umožnil obrátenie a odpustenie hriechov (porov. *Lk* 24, 26. 46 – 47); a prisľúbil im Ducha Svätého, ktorý im dá silu, aby sa stali svedkami tohto tajomstva spásy (porov. *Lk* 24, 49).

Vzťah medzi Zmŕtvychvstalým, spoločenstvom veriacich a Svätým písmom je pre našu identitu mimoriadne dôležitý. Bez Pána, ktorý nás uvádza do pochopenia Svätého písma, je nemožné do hĺbky ho pochopiť, ale platí to aj opačne: bez Svätého písma sú pre nás nepochopiteľné udalosti súvisiace s poslaním Ježiša a jeho Cirkvi vo svete. Sv. Hieronym mohol oprávnene napísať: „Neznalosť Písma je neznalosťou Krista“ (*In Is. Prologo: PL* 24, 17).

2. Na záver mimoriadneho *Svätého roka milosrdenstva* som poprosil, aby sme uvažovali nad „jednou nedeľou, celou venovanou Božiemu slovu, aby sme pochopili nevyčerpatelné bohatstvo, ktoré pochádza z trvalého dialógu Boha s jeho ľuďom“ (apoštolský list *Misericordia et*

Nedeľa Božieho slova

Komentár

Mons. Rino Fisichella

*predseda Pápežskej rady na podporu
novej evanjelizácie*

„Druhý vatikánsky koncil dal dôležitý impulz na znovuoobjavovanie Božieho slova.“ Toto konštatovanie nám pomôže dostať sa k podstate apoštolského listu, ktorým pápež František ustanovuje *Nedeľu Božieho slova*. Za polstoročie, ktoré nás delí od koncilu – ktorý bol skutočným podnetom na zmenu v dejinách Cirkvi – sme prešli, pokiaľ ide o znovuzavedenie Božieho slova do centra života Cirkvi, plodnú cestu, no ešte nie sme na jej konci. Známe sú dejinné udalosti, ktoré po tridentskom koncile postupne viedli k oddialeniu Svätého písma zo života veriacich a k jeho odovzdaniu do rúk niekoľkých privilegovaných. Možno, že keby sme mali pred očami upozornenie sv. Hieronyma – „neznaosť Písma je neznaosťou Krista“, prebiehali by dejiny inak. Dejiny sa však netvorí na základe „keby“ a hypotéz, ale tvorí ich tvrdá realita faktov, hoci podrobených správnej interpretácii.

V tejto súvislosti nadobúda historický význam iniciatíva pápeža Františka, lebo až nasledujúce desaťročia nám umožnia overiť, nakoľko užitočná môže byť pre Cirkev a pre dozrievanie kresťanského ľudu. Niektoré vyjadrenia apoštolského listu nám umožňujú pochopiť podstatu predkladanej iniciatívy a uvedomiť si jej hodnotu. V duchu myslenia, ktoré je pápežovi Františkovi drahé, sa predovšetkým zdôrazňuje, že Sväté písmo patrí Božiemu ľudu. Pápež František, rekapitulujúc dôležité

Apoštolský list Svätého Otca Františka *Admirabile signum* o význame a dôležitosti betlehenských jaslí

1. Nádherný obraz vianočných jaslí, taký vzácny pre kresťanov, nikdy neprestane vzbudzovať úžas a zvedavosť. Zobrazenie Ježišovho narodenia je samo osebe jednoduchým a radostným ohlásením tajomstva o vtelení Božieho Syna. Betlehenské jasle sú ako živé evanjelium vystupujúce zo strán Svätého písma. Keď kontemplujeme vianočný príbeh, sme pozvaní vydať sa na duchovnú púť, priťahovaní pokorou Boha, ktorý sa stal človekom, aby sa stretol s každým mužom a s každou ženou. Prichádzame na to, že jeho láska k nám je taká veľká, že sa stal jedným z nás, aby sme sa my mohli zjednotiť s ním.

Týmto listom chcem podporiť krásnu rodinnú tradíciu prípravy betlehenských jaslí v dňoch pred Vianocami, ale aj zvyk vystavovať ju na pracovisku, v školách, nemocniciach, vo väzniciach a na námestiach. Veľká predstavivosť a kreativita sa vždy ukazuje v použití najrozličnejších materiálov na vytvorenie malých, krásnych umeleckých diel. Ako deti sa od našich rodičov a starých rodičov učíme odovzdávať túto radostnú tradíciu, ktorá v sebe ukrýva bohatstvo ľudovej zbožnosti. Mám nádej, že tento zvyk nikdy nestratíme a že všade tam, odkiaľ sa vytratil, môže byť znova objavený a oživený.

2. Pôvod vianočných jaslí nachádzame predovšetkým v niektorých detailoch o Ježišovom narodení v Betleheme, tak ako nám ich opisujú evanjeliá. Evanjelista Lukáš jednoducho hovorí, že Mária „porodila svojho prvorodeného syna, zavinula ho do plienok a uložila do jasiel, lebo pre nich nebolo miesta v hostinci“ (2, 7). Pretože Ježiš bol